



טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת בלק

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- ב. פגישת בלק ובלעם והעלאת קרבנות
- ד. ברכת בלעם בשדה צופים
- ד. ברכת בלעם בבמות בעל
- ה. בלק ומדין שולחים זקנים לבלעם
- י. ברכת בלעם בראש הפעור
- כ. חטא העם בפעור והמגפה
- ל. הכאת האתון ופתיחת פיה
- מ. הליכת בלעם והמלאך מעכבו
- נ. סירוב בלעם לבוא ע"פ ציווי ד'
- נ. מעשה זמרי וקנאות פנחס
- ש. נבואות בלעם על אחרית הימים
- ע. בלק שולח שרים חשובים יותר

---"

-----"

שאלה לשולחן שבת

"ויפתח ד' את פי האתון"

כתוב במשנה במסכת אבות (פ"ה מ"ו): 'עשרה דברים נבראו בע"ש בין השמשות, ואלו הן: פי הארץ, ופי הבאר, ופי האתון, והקשת, והמזן, והמטה, והשמיר, והכתב, והמכתב, והלוחות. ויש אומרים: אף המזיקין, וקבורתו של משה רבינו, ואילו של אברהם אבינו, ויש אומרים: אף צבת בצבת עשויה'. יש לבאר במשנה זו, לפי מה סידר התנא את הדברים המנויים במשנה, שהרי לכאורה היה מן הראוי לכתוב אותם כפי סדר שימושם, או הופעתם בכתובים, ומפני מה נבחר הסדר הכתוב?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ההסכן הסכנתי לעשות לך כה"

'אמרו לו, מה הטעם שלא רכבת על סוס? אמר להם, בשדה הוא רועה' (רש"י ע"פ ע"ז ד:)

יש לתהות מהו תירוץ זה, וכי מה בכך שהסוס רועה בשדה, וכי אי אפשר ללכת ולהביאו כדי לרכב עליו בנוחות? אלא, במכת ברד נאמר: 'הירא את דבר ד' מעבדי פרעה הניס את עבדיו ואת מקנהו אל הבתים. ואשר לא שם לבו אל דבר ד', ויעזוב את עבדיו ואת מקנהו בשדה". ומתרגם שם התרגום יונתן, כי "הירא את דבר ד" הכוונה לאיוב, ואילו "ואשר לא שם לבו" זהו בלעם, שהשאיר את מקנהו בשדה והברד השמידו. אם כן, אלו פשוטם של דברים, שאמר להם בלעם שהשארתי את הסוס לרעות בשדה בשעת מכת ברד במצרים, ולכן אין לי כעת עוד סוסים. (ילקוט האורים)



"כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל"

מדוע יש צורך לכפול: "ליעקב ולישראל", הרי זה אותו הדבר? אלא, למילה "מה" ישנן שתי משמעויות הפוכות: להגדיל או להקטין, שהרי כתוב: "מה ד' אלקיך שאל מעמך", ומכאן משמע ש'מה' דבר קטן הוא, ולעומת זאת נאמר: "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך", ושם ה'מה' הוא הרבה מאד. ואף בין 'יעקב' ו'ישראל' ישנו הבדל גדול, על יעקב נאמר: "יעקב כי קטן הוא" (עמוס ז,ה), ועל ישראל: "כי שרית עם אלקים" (בראשית לב,כט). כשעם ישראל בגלות הקשה, כשצרות רבות ורעות מתרגשות עליהם חדשות לבקרים, הריהם כ'יעקב'. או אז באים ושואלים אותם: "מה פעל קל" בלשון הקטנה: מה עשה עבורכם הקב"ה? אבל לעתיד לבוא כאשר יהיו 'ישראל' יאמר להם: "מה פעל קל" בלשון הגדלה והתפעלות מכל מה שעשה עבורם הקב"ה. (בשם הח"ח)



"וישיא בלעם את עיניו וירא את ישראל שכן לשיבטיו"

'ראה כל שבט ושבט שוכן לעצמו ואינן מעורבין, ראה שאין פתיחהם מכוונין זה כנגד זה' (רש"י)

יש לבאר כיצד ראה בלעם את בני ישראל באוהליהם, והרי כל זמן שהותם של בני ישראל במדבר היו מוקפים בענני הכבוד, כמו שכתב רבנו בחיי שלא ראו בני ישראל שמש וירח והיו קובעים את החדשים על פי החשבון ולא על פי הראיה? ויש לומר: א. עשה בלעם כישוף שנקרא 'ציפור' וע"י כך ראה אותם. (אוה"ח) ב. הצליח לראות אותם על ידי כך שהזכיר את חטא העגל. (ט"ז) ג. לא ממש ראה בעיניו אלא נבואה. ד. ראה את הגרים מהקיני שהיו בתוך העם. לצורך הברכה הקב"ה כילה את העם. ה. כיוון שהלכו הענגנים אחרי פטירת אהרן, שמא היה זה בזמן זה טרם שישבו הענגנים. ו. ראה את שבט דן שנפלטו מהענגנים. (תיב"ע) ז. בשעת המלחמה ישבו בני ישראל בסוכות ולא בענני הכבוד. (הרוקח). (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תש"פ)

הצטרפו עכשיו

hamatmon40@gmail.com | 052-7665775

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:

1. בהעברה לבנק לאומי (10 סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

העלון מוקדש להצלחת התורם וב"ב ושיבורכו מן השמים בכל מילי דמיטב

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- היא ראתה מולה, מה שלא ראה אדונה
 - שני רשעים, שבפרשה מופיעים
 - "כי מראש צורים אראנו ומי _____ אשורנו"
 - "_____ כוכב מיעקב"
 - משם שלח בלק לקרוא לבלעם (ע"פ משל בלעם)
 - "_____ ד' אל בלעם"
 - הלכו לבלעם ממואב וממדן
 - בלעם אמר לאתונו שאם היה לו _____ היה הורגה
 - "מה _____ אהליך יעקב"
 - בלעם אמר על עצמו שהוא - ("_____ דעת עליך")
 - בלק הבטיח לבלעם
 - מתי היה השי"ת מדבר עם בלעם?
 - חסם את דרכו, של בלעם על אתונו
 - משה הוקיע את ראשי העם _____ השמש
 - "עתה ילחכו הקהל את כל _____"
 - בלק העלה בסך הכל ארבעים ושניים מהם
 - מקום מושבו של בלעם
 - צ. אביו של בלק
 - ק. "אראנו ולא עתה, אשורנו ולא _____"
 - נחה על בלעם כשראה את בני ישראל שוכן לשבטיו
 - ש. בלעם היה _____ עין
 - ת. "ד' אלוקיו עמו ו _____ מלך בו"

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- מילה נרדפת לאריה
 - מילה נרדפת למילה: 'לקלל'
 - מלך המוזכר בפרשה, שעתידי בחרב להיהרג
 - כך שוכן עם ישראל בין אומות העולם
 - בהתחלה, האתון סתה מן הדרך והלכה שם
 - "זישא _____ ויאמר"
 - בלעם _____ מיד בבוקר לחבוש את אתונו
 - פנחס לקח בידו
 - "_____ האתון מן הדרך"
 - העם עליו נאמר: "איתן מושבך"
 - "_____ ארור"
 - ל. המלאך עמד בפעם השנייה, ב _____ הכרמים
 - מ. בלעם אמר: הלוואי שכשאמות, אמות מות _____
 - פנחס היה נכדו של _____
 - משה צופים ראו את " _____ קצהו" של בני ישראל
 - שם הקיני ישים את קינו
 - עם ישראל לא ישכב עד שיאכל _____
 - " _____ מואב מפני בני ישראל"
 - ק. עם זה מכונה, 'ראשית גויים'
 - ר. מילה נרדפת למילה: 'תקלל'
 - ש. "כי לא _____ ביעקב ולא קסם בישראל"
 - ת. לשם לקח בלק את בלעם בהתחלה

ואלה שמות

"ויקח אלקים אל בלעם"

בלעם היה אחד משבעת הנביאים שהיו לאומות העולם. אלו שמות וכינויים נוספים יש לנביא? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

שנו רבותינו: נטילת ידיים לפני המזון רשות, לאחר המזון חובה. מעשה בשעת הגזירה, בחנווני אחד שהיה יהודי, שהיה מבשל בשר טהור וגם בשר חזיר ומוכר, כדי שלא ירגישו בו שהוא יהודי. וכך היה מנהגו, כל מי שנכנס לחנותו ולא נטל ידיו, יודע היה שהוא גוי, ונותן לפניו בשר חזיר, וכל מי שנטל ידיו ושהיה מברך, יודע היה שהוא ישראל ומאכילו בשר כשר. פעם אחת נכנס יהודי לאכול שם, ולא נטל ידיו, והיה סבור שהוא גוי, נתן לפניו בשר חזיר, אותו אחד גם בטרם אכל לא בירך על מאכלו. כשבא לעשות עמו חשבון על הפת ועל הבשר, אמר לו: "יש לי עליך, כך וכך מן הבשר שהאכלת, שחתיכה עולה עשרה מנה". אמר לו: "אתמול אכלתי אותה בשמונה, והיום אתה רוצה ליטול ממני עשרה?" אמר לו: "זו שאכלת, של חזיר היא, ומחירה עשרה מנה". כיון שאמר לו כך, עמדו שערותיו, נבהל ונחפז, אמר לו בצנעה: "יהודי אני! ונתת לי בשר חזיר!?" אמר לו: "תיפח רוחך, שכשראיתי שאכלת בלא נטילת ידיים ובלא ברכה, הייתי סבור שאתה גוי!". מכאן שנו חכמים: מים ראשונים האכילו בשר חזיר, מים אחרונים הרגו את הנפש: שוב מעשה באדם אחד, שאכל קטניות ולא נטל ידיו לאחריהן, וירד לשוק וידיו מטונפות מן הקטניות. ראה אותו חבירו, הלך ואמר לאשתו: "בעלך שלח אותי אליך כדי שתשלחי לו את הטבעת היקרה שלו, ונתן לי סימן למסור לך: שלא מזמן אכל קטניות", נתנה לו את הטבעת. לאחר שעה בא בעלה, ושאל אותה: "היכן הטבעת?" אמרה לו: "בא פלוני בסימנים שלך ונתתיה לו", מיד נתמלא עליה חמה והרגה. לפיכך, כל שאינו נוטל ידיו לאחר המזון, כהורג נפש. (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

**בעל הכינוי המכובד,
דמיין בדעתו שנאבד,
בין אותם יפי מראה,
שאם תקללם אין זה יאה.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

"ויהבש את אתנו"

על מי עוד כתוב בתורה שחבש בעצמו את חמורו? ועל

מי כתוב שהכין בעצמו את מרכבתו? (2 תשובות)

מצאו נא בפרשה:

- את האות מ' המופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא באותה מילה)
- 8 שמות של פרשות בתורה. (כתיב)
- שני אחים ואביהם המוזכרים בשם.
- אות המופיעה פעמיים ברצף. (11 תשובות)
- אחד מסימני ליל הסדר.
- שני דברים מגלגל המזלות.

איזו ברכה לעיתים היא ברכת השבח ולעיתים היא ברכת המצוות?

"ויעמד מלאך ד' במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה"

כתב רש"י: 'סתם גדר - של אבנים היא'. ויש לדייק מה זה משנה לנו ממה בדיוק הייתה עשויה הגדר. ביאר בעל ה'כנסת מרדכי' מסדיגורא, שידוע כי בגדר של אבנים הדרך הוא שאם סותרים אבן אחת אזי מתחילה כל הגדר להתפרק ונסתרת כולה. כן הדבר ברוחניות, שאם האדם מתחיל לפגוע ולסתור את הגדרים והסייגים אזי ישל גם ח"ו באיסורים חמורים שבתורה. וזהו סתם גדר של אבנים שהגדרים והסייגים דומים בתוכם לגדר של אבנים שאם הם שלמים אזי הם שומרים שלא לעבור על התורה והמצוות. לכן, הראו לבלעם כיון שישראל שומרים את התורה עם הגדרים לתורה אינם יראים מקללתך כי לא תזיק להם מאומה. (כרמי אברהם)

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

בפרשת בלק מסופר על מואב ועל מדין שניסו להרוס את עם ישראל,

תחילה ניסו לקללם, ולבסוף החטיאו אותם בזנות.

בפרשת בלק ישנם 104 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילה: "מדין" = בגימטריא = 104

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: המשותף לעוג, בתיה ואחשוורוש - לכולם כתוב שהשתרבבו דברים: לבתיה היד, לעוג שיניו ולאחשוורוש השרביט. **לסדר את הפרשה** - 'הן עם לבדד ישכן'. **חידון א' ת'** - אתונו של בלעם, בלק בלעם, גבעות, דרך, הררי קדם, ויקר, זקנים, חרב, טובו, יודע דעת עליון, כבוד (לא כתוב שהבטיח לו כסף!), לילה, מלאך, נגד, סביבותינו, עולות, פתור, צפור, קרוב, רוח אלוקים, שתום, תרועת. **חידון א' ת' הפוך** - לביא, לקוב, אגג, בדד, שדה, משלו, הזדרז, רומח, ותט, קיני, מברכך ברוך ואורריך, משעול, ישרים, אהרן הכהן, אפס, סלע, טרף, ויקץ, עמלק, תאור, נחש, קרית חוצות. **שעשועי דאורייתא** - על אברהם כתוב שחבש את חמורו. יוסף אסר בעצמו את מרכבתו כשעלה לקראת יעקב, ופרעה אסר את רכבו כשרדף אחרי בני"י. 1. "מוציאם ממצרים" - 2. וירא, ויצא, וישלח, וישב, שלח, פינחס, ראה, וילך. 3. אדם ובניו: קין ושת. 4. בבקר, מאגג, לבדד, ההסכו, וישתחו, ויש, התעללת, ממלי, הנני, מהררי, לתתי. 5. ברך. 6. "השור", "מדליו". **ואלה שמות** - נביא, חוזה, נאמן, רואה, איש האלקים, עבד, ציר, שליח, צופה, חולם. (אדר"ג) אב, אלקים, נשים, עבים, מלאך, שוגה, ברושים, גודרים. **מילה בפרשה הקת** - מזה. "כשרזה וכחוש מפה עזב" - רזה וכחוש הוא: 'מזה רעב' וגם: מפה=מכאן=מזה, "שאל מהו אותו כזב" - מהו אותו=מה זה ובקצרה: מזה, "שלאביו היה נחת" - לאביו של מזה (רעואל בסוף וישלח) היה בן נוסף בשם 'נחת', 'מילד משפריץ על צלחת' - משפריץ=מזה. **טמונות בפרשה** - 1. "כלחוך השור" (כג,ד), "פר ואיל" (כד,ב), 2. "לא נחש ביעקב" (כג,כג), "ולא הלך...לקראת נחשים" (כד,א), 3. "יזל מים מדליו" (כד,ז), 4. בית כנסת - "מה טבו אהליך יעקב" (כד,ה), 5. "ותרועת מלך בור" (כג,כא), 6. "נגד השמש" (כה,ד), 7. "קטנה או גדולה" (כב,יח), 8. "כרע שכב כארי וכלביא" (כד,ט), "עם כלביא יקום וכארי יתנשא" (כג,כד), 9. מגדל שמירה - 'מקום גבוה היה ששם הצופה עומד לשמור אם יבא חיל על העיר' (רש"י כג,יד), 10. "בן ציפור" (כב,א), "בסלע קנך" (כד,כא), 11. "שלוש רגלים" (כב,לג), 12. "והיציו ימחץ" (כד,ח), 13. "ויספוק את כפיו" (כד,י), 14. "וקסמים בידם" (כג,ז), "ולא קסם בישראל" (כג,כג), 15. "שתום העיץ" (כד,טו), "וכסה את עיץ" (כג,ה), 16. 'עפיפת גובה' (רש"י כג,כב), 17. 'לשון רטט' (רש"י כב,לב), 18. 'קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא' (רש"י כה,ז), **טמונות בהפטר** - 1. "והכרתי כשפים מידך" (היא,ג), 2. 'פרי בטני' (ו,ז), 3. אי=כף="אכף" (ו,ו), 4. "והרסתני כל מבצריך" (ה,י), **שאלה לשלחן השבת בהעלותך** - שאלנו: מדוע חיכו בני"י למרים, הרי יכלו להתחיל בנסיעה ואז הייתה יכולה לחזור אל המחנה? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. כאן היה ציווי מיוחד מאת הקב"ה: "הלא תיכלם שבעת ימים", ומפורש שחל עליה דין מיוחד של בדידות לשבוע, אפילו אם ייסעו בני ישראל. 2. אמנם יכולים מצורעים להיכנס, אך תהליך טהרתם לוקח שבעה ימים שבהם יש צורך במשכן העומד על תילו, ולכן החלו מיד בטהרתה כדי שתוכל לחזור למחנה כמה שיותר מהר בתור טהורה. 3. הייתה צריכה כפרה וזו מתקיימת רק על ידי הסגר מחוץ למחנה. 4. כשנסעו המחנות, לא היה את הלאו האוסר על טמאים מלהיכנס למחנה, אך למצורע ישנו דין נוסף של: "בדד ישב", ומה שנאמר במשנה שהותרו מצורעים להיכנס, היינו אחר שכבר החל תהליך טהרתו (ימי סיפורו). 5. במקרה שיש מסע אזי מותר למצורע להיכנס, אך אם יש חנייה לא נוסעים בשביל להתיר כניסה למצורע.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

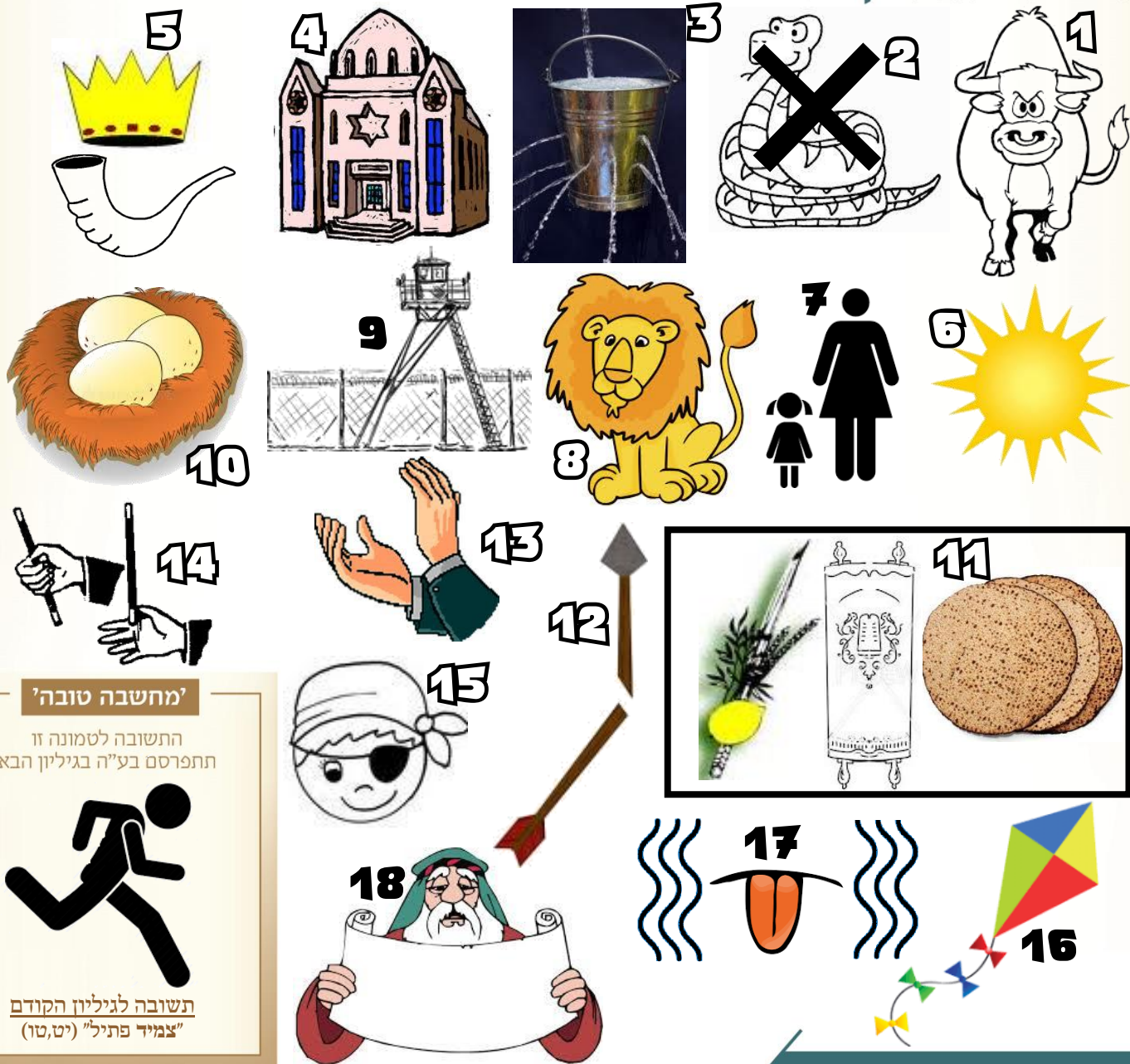
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרמוזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חיזוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה



'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא



תשובה לגיליון הקודם
"צמיד פתיל" (יט, טו)

"זהיה שארית יעקב" (מיכה ה' ו' - ו' ה')

הפטרת בלק

טמונות בהפטרה

